

Sytuacja na rynku consumer finance

III kwartał 2021

INFORMACJA SYGNALNA

Z | P | F

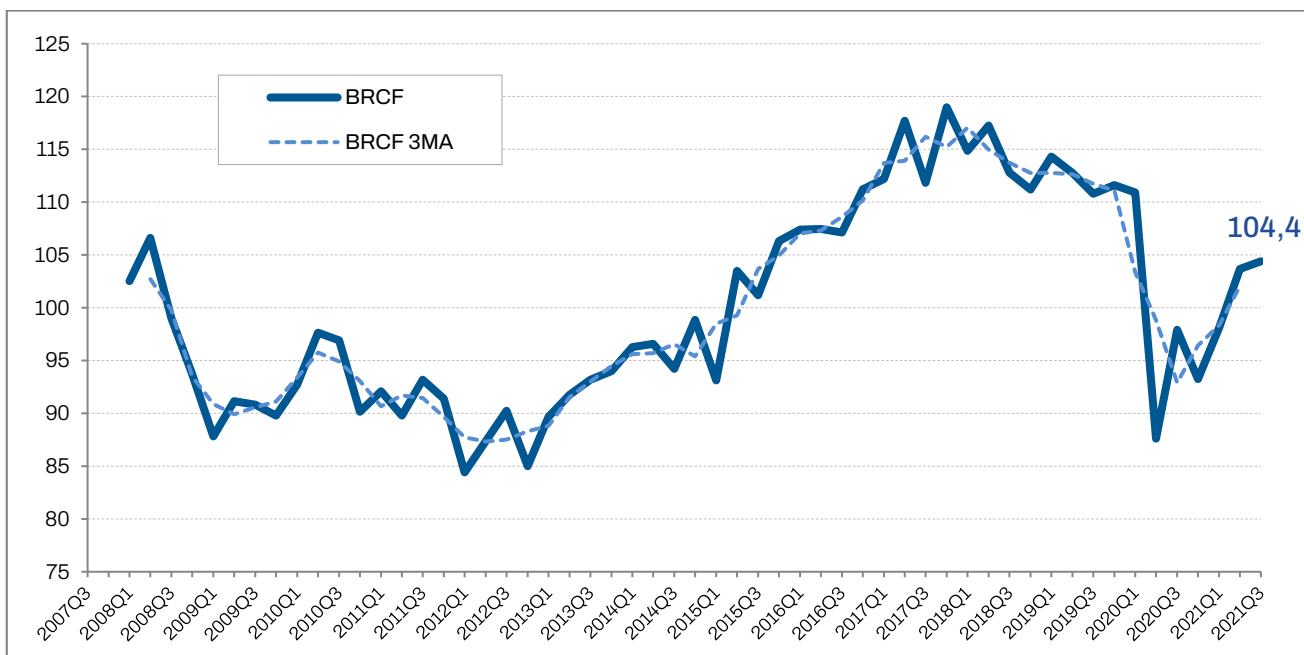
Związek
Przedsiębiorstw
Finansowych
w Polsce

SYTUACJA NA RYNKU CONSUMER FINANCE – III kwartał 2021

INFORMACJA SYGNALNA cz.1

BAROMETR RYNKU CONSUMER FINANCE

Impet poprawy Barometru Rynku Consumer Finance w III kw. 2021 r. wygasł. Wartość BARCF zwiększyła się o 0,7 p.p. do poziomu 104,4 punktów. Wartość barometru jest nadal niższa od poziomu sprzed kryzysu.

W III kwartale 2021 r. wartość Barometru Rynku Consumer Finance (BARCF) uległa nieznacznej poprawie. Impet odbudowy osłabł. Jego wartość poprawiła się o ok. 0,7 p.p. i osiągnęła poziom 104,4 p. (wobec 103,7 przed kwartałem). W czasie kryzysu Barometr uległ załamaniu o ok. 24 p.p. Wartość barometru zmniejszyła się wtedy do ok. 88 p. Wartość BARCF jest nadal niższa o ok. 7 p.p. niż przed kryzysem, co oznacza, że nastroje na rynku Consumer Finance odrobiły już ponad 2/3 pandemicznego spadku. Barometr jest niższy o prawie 15 p.p. od poprzedniego szczytu koniunktury na rynku Consumer Finance zanotowanego pod koniec 2017 r., kiedy wartość BARCF wynosiła 119 punktów.

Poprawa barometru wynika między innymi z poprawy ocen w zakresie własnej sytuacji finansowej gospodarstwa domowego. Mniej też boimy się bezrobocia. Jednak, co zaskakujące, pogorszyły się nieznacznie oceny konsumentów co do przyszłej sytuacji całej gospodarki. Łącznie, oceny otoczenia makroekonomicznego i własnej sytuacji dochodowej kontrybuują w kierunku wzrostu barometru BARCF. I ten trend powinien być utrzymany w średnim horyzoncie. Należy jednak podkreślić, że oceny

otoczenia makroekonomicznego są nadal gorsze niż przed kryzysem.

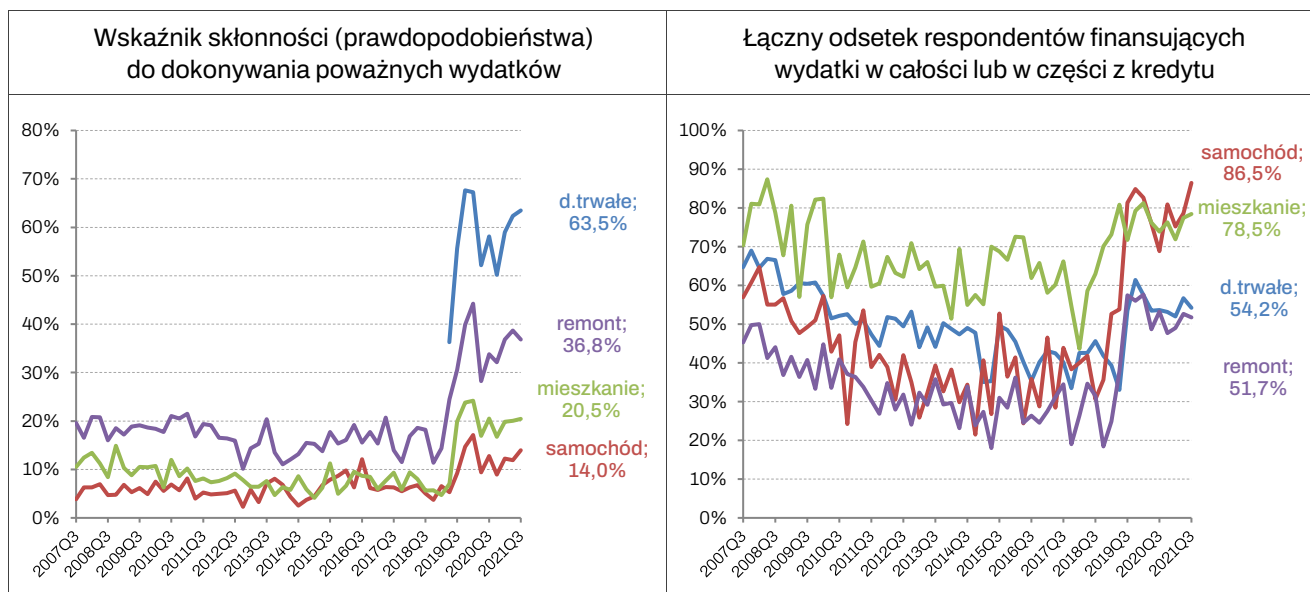
Poprawiła się również składowa barometru związana z poważnymi wydatkami finansowanymi w dużym stopniu kredytem. W ostatnim badaniu zarysował się wyraźny trend wzrostowy dla wydatków związanych z zakupem samochodu.

Wraz z poprawą otoczenia makroekonomicznego na wysokim poziomie utrzymuje się relatywny stan zbilansowania budżetów gospodarstwa domowego. Obecnie ponad 56% respondentów jest w stanie generować nadwyżki w swoim budżecie.

Zmniejszyły się jednak nieznacznie oczekiwania co do jakości obsługi zobowiązań. Obecnie ok. 56% respondentów spodziewa się bezproblemowej obsługi swoich zobowiązań, przed kwartałem było to ok. 59%, a w dołku w ubiegłym roku nawet tylko 40%. Nadal jesteśmy jeszcze poniżej poziomów przedkryzysowych.

Nastroje konsumentów na rynku consumer finance odbudowują się, wskazuje to na możliwość wzrostu popytu na kredyt konsumpcyjny.

POWAŻNE WYDATKI I ICH FINANSOWANIE

W bieżącym badaniu zanotowano poprawę relatywnego prawdopodobieństwa ponoszenia wydatków w najbliższym roku dla większości grup dóbr, tj. wydatków na dobra trwałego użytku i wydatków na zakup samochodu. W przypadku wydatków na remont zanotowano lekki spadek. Oceny dla wszystkich grup są nadal gorsze niż na początku 2020 roku, tj. przed kryzysem.

W obecnym badaniu 63,5% respondentów uważa za prawdopodobne (zdecydowanie tak + możliwe) poniesienie wydatków na dobra trwałego użytku w najbliższym roku (poprawa o ponad 1 p.p.). Z tego ponad 12% „zdecydowanie” deklaruje możliwość takich wydatków. W przypadku wydatków remontowych prawie 37% respondentów z „bardzo dużym” lub „dość dużym” prawdopodobieństwem planuje takie wydatki (pogorszenie o 2 p.p.). Z kolei w przypadku zakupu samochodu ok. 14% respondentów z „bar-

dzo dużym” lub „dość dużym prawdopodobieństwem” planuje taki wydatek (poprawa o 2 p.p.).

Dla wszystkich grup odsetek deklarujących poważne wydatki jest nadal niższy od poziomów sprzed kryzysu. Po oczyszczeniu z wahań krótkookresowych widoczny jest lekki trend wzrostowy skłonności do większych wydatków.

W przypadku zakupu samochodu, w całości lub w części z kredytu chce go sfinansować obecnie ok. 86,5% (wobec ok. 79% przed kwartałem). Skłonność do korzystania z kredytu przebiła szczyt sprzed kryzysu. W przypadku wydatków remontowych jest to obecnie ok. 52% (53% poprzednio), a dla dóbr trwałego użytku ok. 54% chce skorzystać z kredytu (57% poprzednio).

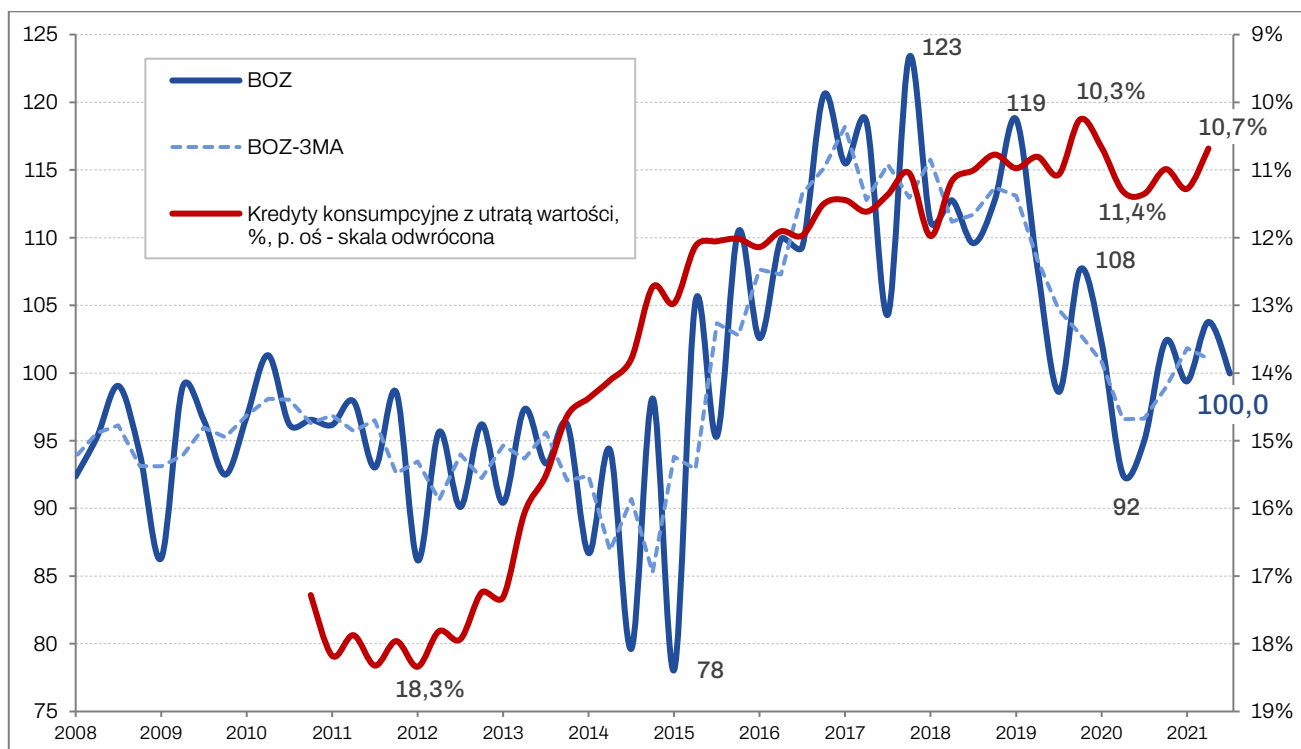
Łącznie czynniki popytowe w bieżącym badaniu pozytywnie oddziaływały na wartość barometru BARCF.

SYTUACJA NA RYNKU CONSUMER FINANCE – III kwartał 2021

INFORMACJA SYGNALNA cz.2

OBSŁUGA ZOBOWIĄZAŃ

Barometr Obsługi Zobowiązań (BOZ) w III kwartale 2021 r. wyniósł 100,0 punktów (spadek ze 103,8 pkt.)

Barometr obsługi zobowiązań (BOZ) zmniejszył się do 100 punktów w III kwartale 2021 roku, w porównaniu do 104 p. w poprzednim kwartale. Opinie gospodarstw domowych w zakresie jakości obsługi zobowiązań podlegają silnym wahaniom stąd bardziej miarodajne są tendencje średnio-terminowe wskaźnika. BOZ oczyszczony z wahań krótkookresowych od 3 lat pozostawał w tendencji spadkowej. Na początku 2019 wartość wskaźnika wynosiła ponad 123 p., a przed samym kryzysem ok. 108 p. W czasie kryzysu jakość obsługi zobowiązań w ocenie gospodarstw domowych pogorszyła się, Barometr BOZ zmniejszył się do 92 p. Co było najniższą wartością od 2015 roku. Od momentu odbicia w gospodarce w ub.r. zarysowała się poprawa jakości obsługi zobowiązań. Jednak pogorszenie w III kw. zahamowało tendencję poprawy. Ale jest zbyt wcześnie, aby uznać to za trwałe przegięcie trendu. Obecnie wskaźnik jest wyższy niż w apogeum pierwszego lockdownu w gospodarce w ubiegłym roku, nadal pozostaje jednak poniżej poziomów obserwowanych przed kryzysem.

Barometr dotyczy wszelkich zobowiązań, oprócz spłaty kredytów i pożyczek, również np. cyklicznych płatności związanych z usługami. Mimo spadku wartości barometru BOZ jakość obsługi kredytów konsumpcyjnych

w sektorze bankowym nie uległa znaczącemu pogorszeniu. W przypadku danych KNF dotyczących odsetka kredytów z utratą wartości (udział kredytów zagrożonych, faza 3) wyniósł średnio w II kw. ok. 10,7%, wobec 11,3% w poprzednim kwartale. Najmniejszy odsetek konsumpcyjnych kredytów zagrożonych zanotowano pod koniec 2019 r. (10,3%).

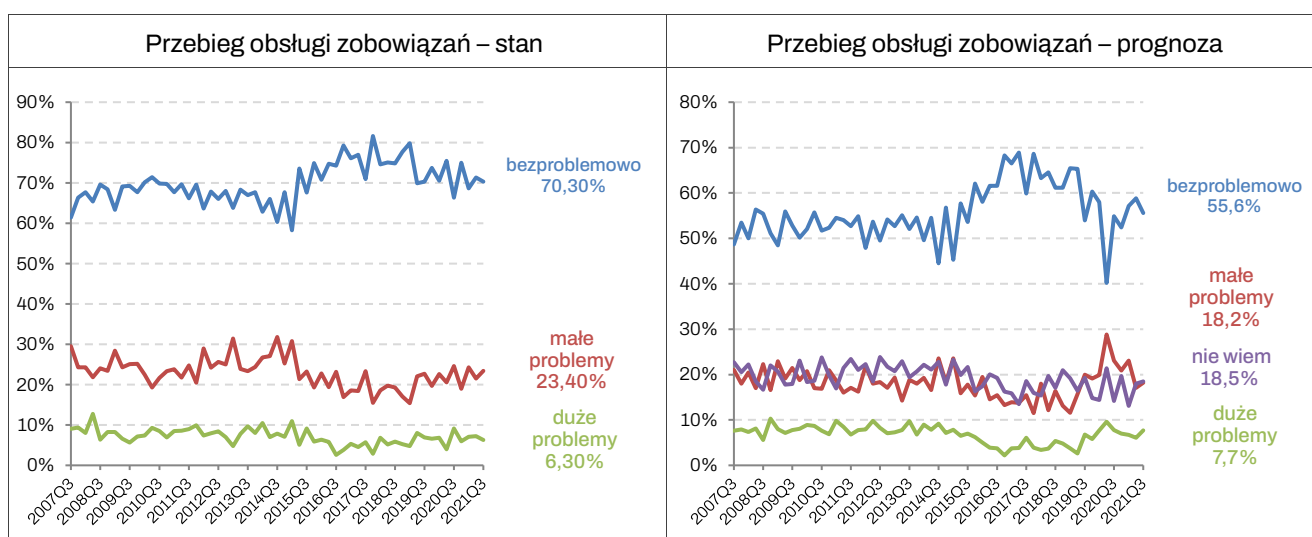
Wyniki badania wskazują, że pogorszenie jakości obsługi wszelkich zobowiązań w pierwszej kolejności dotyczy płatności za usługi, a nie obsługi kredytów i pożyczek. Tu według danych KNF nie widać wyraźnego trendu. Mamy trend horyzontalny w przedziale 10,7%-11,4%. Ponadto należy mieć na uwadze, że barometr BOZ odnosi się do proporcji respondentów, nie uwzględnia wartości zobowiązań, jak jest to w danych KNF. Nie mniej jednak trwałe i długotrwałe pogorszenie BOZ z opóźnieniem może wpłynąć na pogorszenie jakości obsługi kredytów konsumpcyjnych. Choć biorąc pod uwagę ożywienie gospodarcze jest to mało prawdopodobne.

W przypadku bieżącej obsługi zobowiązań nadal dominują respondenci, którzy obsługują je bezproblemowo – takich gospodarstw domowych jest obecnie ok. 70%. Przed kwartałem było to ok. 73%, a przed rokiem ok.

66%. Na początku 2019 r. bezproblemowa obsługa zobowiązań deklarowało blisko 80% respondentów, a w czasie kryzysu nawet 66%. Grupa respondentów deklarujących obecnie małe problemy wynosi ok. 23,4% (wobec ok. 21,5% poprzednio), z kolei respondenci, którzy przy bieżącej obsłudze zobowiązań deklarują „duże problemy”, stanowią obecnie ok. 6% (7% poprzednio i 9% przed rokiem). W tym ok. 1% respondentów deklaruje opóźnienia w obsłudze zobowiązań ponad 6 miesięcy. Jakość obsługi bieżących zobowiązań uległa więc pewnemu pogorszeniu, choć mamy pewną polaryzację bo jednocześnie zmalała liczba deklarujących „duże problemy” w kierunku grupy deklarującej niewielkie problemy.

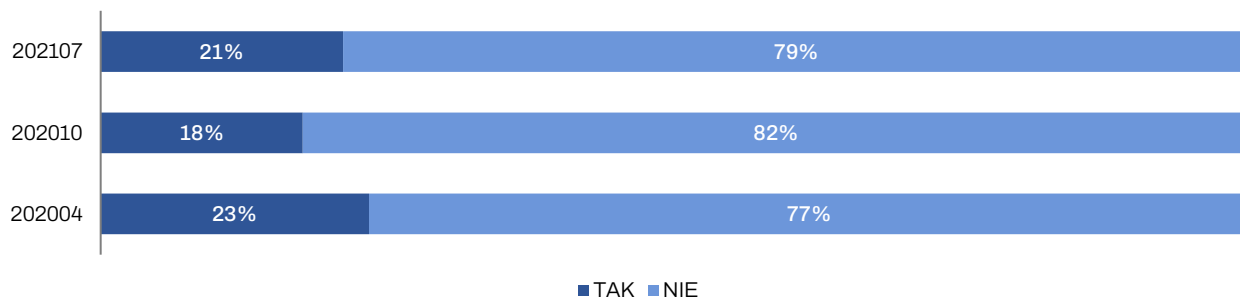
W przypadku prognozy terminowości obsługi zobowiązań w najbliższych 12 miesiącach również dominuje

grupa gospodarstw domowych spodziewających się bezproblemowej obsługi swoich zobowiązań, jednak jest ich zawsze mniej niż w ocenach obecnego stanu, obecnie to ok. 56%, przed kwartałem było to ok. 59%, a w dołku w ubiegłym roku nawet tylko 40%. Przewidywania co do przyszłej obsługi pogorszyły się w bieżącym badaniu. Przybyło respondentów deklarujących małe problemy, jest ich obecnie wynosi ok. 18%, wobec 17% w poprzednim badaniu. Grupa gospodarstw domowych spodziewających się dużych problemów z obsługą zobowiązań, liczy obecnie ok. 7,7% ogółu (wobec 6,1% poprzednio). Zwiększył się nieznacznie odsetek wariantu „nie wiem” obecnie wyniósł 18,5% wobec 18% poprzednio.

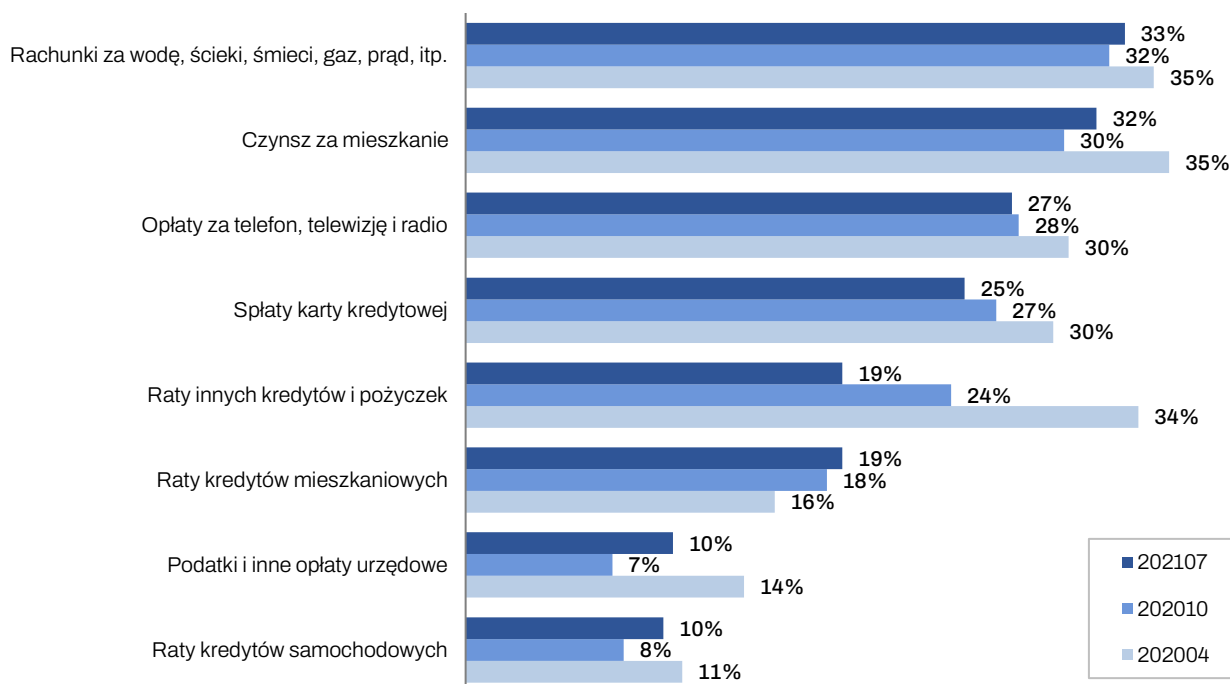

PYTANIA SPECJALNE

Czy koronakryzys wpłynął na Pani/Pana możliwości wywiązywania się ze zobowiązań? N=1000

W spłacie których ze zobowiązań mogą się u Pani/Pana pojawić lub już pojawiły opóźnienia w związku z obecną sytuacją? N=1000

W bieżącym badaniu powtórzyliśmy pytanie z 2020 r.: „Czy koronakryzys wpłynął na Pani/Pana możliwości wywiązywania się ze zobowiązań?”. Obecnie ok. 79% respondentów deklaruje, że kryzys nie wpłynął na wywiązywanie się ze zobowiązań (w IV kw. 2020 r. było to 82%, a na wiosnę ub.r. 77%). Co oznacza, że obecnie nadal 1/5 respondentów ma zdanie przeciwne, czyli odczuwa konsekwencje kryzysu na zdolność obsługi zobowiązań. To nadal duża grupa respondentów. Dodatkowo zapytaliśmy respondentów w spłacie których ze zobowiązań mogą się pojawić lub już pojawiły opóźnienia w związku z obecną sytuacją. Na opłaty czynszu z mieszkania wskazało ok. 32% respondentów. Podobnie na regulowanie zobowiązań związanych z opłatami miesięcznymi za media (gaz, woda, prąd, itd.), tj. ok. 33%. W szczycie kryzysu było to 35%. Na kolejnej pozycji w tym rankingu pojawiły się opłaty abonamentowe za telefon i telewizję. Tę opcję

wskazało ok. 27% (w kryzysie 30%). Czwartą pozycję zajmują spłaty karty kredytowej (25%, czyli mniej niż w poprzednich badaniach). Ok. 19% wskazało na spłatę zwykłego kredytu im pożyczki (nie samochodowe i mieszkaniowe). Ten rodzaj zobowiązań wskazało obecnie ok. 19% badanych. W IV kw. ub.r. było to 24%, a w szczycie kryzysu nawet 34%. Kredyty i pożyczki w rankingu potencjalnych opóźnień przesunęły się na koniec listy. Stąd też jakość obsługi kredytów konsumpcyjnych nie pogorszyła się, tak jak zdolność generalnej obsługi zobowiązań i płatności. Ok. 19% respondentów wskazuje, że mogą się u nich pojawić lub już się pojawiły problemy z obsługą rat kredytów mieszkaniowych. Podatki i opłaty administracyjne wskazało 10% respondentów. Podobnie jak kredyty samochodowe. Największa dyscyplina dotyczy więc płatności rat na samochód, mieszkanie i podatków.